

UPPVIDINGE FÅGELKLUBB

informerar

Ansvarig utgivare och redaktör: Rolf Lilja

Layout: Ulf Arfvidsson

Hemsida: www.braas.se/uppvbird/

E-post: uppvidinge.fagel@braas.se

Hösten 2011

Bidrag till tidningen skickas per E-post eller brev till

Rolf Lilja, Sjösåsvägen 16,
360 42 BRAÅS

Klubbtidningen utkommer med två nummer per år. Den finns även att läsa på hemsidan under fliken Arkivet - Klubbtidningen

Nästa nummer kommer ut våren 2012

Underbart är kort – alldeles för kort!

Tittar igenom årets skörd av foton och samlar alla lappar om fågelobsar för rapport till Svalan. Det känns som om våren kom och sommaren försvann i ett nafs.

I vårens nummer av klubbtidningen anade jag ugglor, dock inte i någon mosse. Och ugglor har jag hört, men inte från vad jag trodde var lämpliga uggleträn. Kattuggla är vad som då och då gett sig till känna. Vissa nätter hoande och skrikande tätt inpå husknuten andra nätter längre bort. Om det är samma par eller rivaler låter jag vara osagt.

Men säsongen bjöd så mycket annat av både glädje och sorg.

Visste ni t ex att det går att störa tjäderspel bara genom att parkera sin 4-hjuling på fel plats? Jojo, här smyger man ut i sommarnatten och sätter sig så stilla att benen somnar. Och vad händer? Knäpptyst trots jag visste att där

skulle finnas flera tuppar. ”De sitter och tjuvar i träden” blev jag vänligt informerad om senare samma dag. Pinsamt var bara förnamnet... Någon morgon därefter satt jag på samma plats och lyssnade på 5-6 spelande tuppar omgivna av lockande hönor. Och 4-hjulingen? Den stod på betydande avstånd må ni tro.

Sädesärlornas ungar flög ut mitt i värsta värmen och hur det gick skå jag låta vara osagt. En fann jag död några dagar senare. Likaså hade de första unga koltrastarna det svårt trots flera fågelbad i trädgården.

INNEHÅLLSFÖRTECNING	SIDA
Underbart är kort – alldeles för kort.....	1
Minst var sjunde havsörn dör av bly.....	3
Fåglar på vers och i prosa.....	4
Sidensvans – lär dig skilja mellan könen.....	7
Hur går det för svarthakedoppingen i Södresjö Sandsjön.....	8
Exkursionsrapport 2011.....	10
Program vintern 2011-2012.....	13
Svalan i ny skepnad.....	14
	15

En nattlig promenad runt midsommar visade att fladdermöss jagar mitt i skogen där ingen trodde de fanns. En ny lokal för nattskärra upptäcktes.

Storlom finns fortsatt i Hultbren och ett par bivråkar har visat sig under sommaren vid flera tillfällen.

De sistnämnda har jag skådat från taket i brist på bra sikt. Vådligt värre kan tyckas men väldigt givande.

Och trots vemodet över att ett hål där tornseglare häckat under många år nu står tomt är jag tacksam att några unga par återvänt för andra och tredje året i rad. Två av paren har glädjande nog hittat holkar vi satt upp och de sista ungarna flög ut så sent som den 26 augusti.

Entitor intog ett äppleträd och fick fram fyra ungar. Skator lurade i närheten så jag hängde ett grönt plastat nät framför hålet. Titorna brydde sig inte det minsta utan använde det till mellanlandning före inflygning till sina hungriga ungar.

Ladusvalorna återkom och hade ett väldigt bestyr innan de fann rätt bo-material och lämplig takstol i uthuset. Trodde länge att det inte blivit någon häckning men så småningom vågade sig fyra nya ulliga svalor fram och ut i solen.

Större hackspett, spillkråka, svartvit flugsnappare, talgoxe, blåmes, rödhake, nötväcka, gulsparv, domherre

och bofink är några av alla de andra som häckat i den nu täta blandskogen runt Ekhörva Skola.

Tranorna ropar efter sällskap på resan från Mögöl och några andra svarar från Fågelmossen. De tio jag såg vid Hultbren för en tid sedan har redan gett sig av. Mestågen drar fram genom skogarna och fågelsträcken börjar synas mot himlen. Jag står

i trädgården, vinkar hejdå och önskar lycklig resa.

Trots det, en höstdag som denna när solen skiner och svampskogen lockar är här allt annat än tyst och jag projekterar redan för var fågelmatningen skall ske denna vinter.

Hösthälsningar från Ekhörva,
Barbro Loborg

Minst var sjunde havsörn dör av bly

Forskning har visat att var sjunde havsörn dör av blyförgiftning som orsakas av blyhagel. Men siffran är troligen för låg eftersom alla misstänkta fall inte finns med i undersökningen. Därför bör en ny studie göras där fler örnar ingår i samma forskningsmaterial, anser miljögiftsforskare.

Förra året presenterades den första undersökningen av hur utsatta svenska havsörnar är för tungmetaller. När en havsörn hittas död ska den enligt lagen skickas till Naturhistoriska riksmuseet för analys. Organprover har sparats från 118 havsörnar som kommit in till museet från början av 1980-talet fram till 2004.

När miljöforskare från Naturhistoriska riksmuseet samt universiteten i Uppsala och Stockholm undersökte om det fanns tungmetaller i lever och njure, blev de förvånade över att koncentrationen bly var så hög: nästan en fjärdedel av örarna hade utsatts för onaturligt höga halter bly. Och 14 procent, eller var sjunde örn hade dödliga halter bly i sig.

Det är upprörande med en så hög siffra, jag blev förvånad över att så många dör av blyförgiftning, säger forskaren Anders Bignert vid Riksmuseet.

Andelen blyförgiftade fåglar har dessutom ökat med åren, medan de minskar i till exempel strömning, torsk och ägg från sillgrissla.

Den blyförgiftade örnen hittades av Björn Helander. Under cirka ett dygn satt den med allt tyngre andhämtning innan den dog. Andra örnar som varit i god kondition i övrigt har dött plötsligt och fallit framstupa.

Foto: Björn Helander

Till bilden hör också att antalet blyförgiftade örnar sannolikt är betydligt större än vad undersökningen visar.

Under årens lopp har Naturhistoriska riksmuseets personal sänt örnar som de misstänkt har dött av blyförgiftning till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA. Dessa har därför inte funnits kvar bland organproverna på Naturhi-

storiska riksmuseet och ingår inte i studien.

Enligt forskaren Björn Helander rör det sig om åtminstone tio fåglar som finns på SVA.

Orsaken till blyförgiftningen är att örnarna äter byten som skjutits med blyhagel, framför allt sjöfågel. Fåglarna röntgats när de kommer in till Naturhistoriska riksmuseet och i många fall hittas hagel i magsäcken. De örnar som har träffats av hagelskott har inte lika mycket bly i organen.

De sura magsafterna löser upp blyet som går ut i blodet. De blir verkligen jättedåliga. En del dör knall och fall, säger Björn Helander.

Sedan 2002 får jägare inte använda blyhagel när de jagar vid grunda våtmarker. Men ett totalförbud mot blyhagel drogs tillbaka efter starka protester från jägarkåren.

Nu borde det vara möjligt att se om förbudet från 2002 har givit någon effekt. Björn Helander vill göra en ny undersökning som sträcker sig fram till nu för att se om så är fallet och då bör förstås även analyser från SVA ingå.

Susanna Baltscheffsky / Svd

Dödsorsak hos 116 vuxna havsörnar 1981-2004

Blyförgiftning	16
Kollision med fordon	25
Kollision med ledningar och byggnader	22
Skjutna, dödade av annan örn	13
Annan orsak	9
Utmärgling, sjukdom	5
Okänd	26

Fåglar på vers och i prosa

Kan ni para ihop rätt författare med rätt citat ur nedanstående sammanställning från den svenska litteraturen. Alla handlar om fåglar men inget av dem är taget från någon egentlig fågelbok. Det är nog så att de gängse fågelböckerna inte är till mycket hjälp om du vill delta i tävlingen. Skicka in din lösning via mail eller brev till redaktören senast 31/12 2011 så deltar du i en tävling med hemligt förstapris.

1.

Våren höres i skog
Och alla som heter Otto
Tror att göken ropar på dem.
Men göken håller bara auktion
På sitt eget konkursbo.
Snart skall han utackordera sin son.

Gök. Foto: Anders Westlund

2.

Gråsparven är en sällsynt fågel.

Den döljer sig

som ax i åker.

De gyllenbruna fjädrarna,

lika eftersökta som gatstenar.

Den har ett stort projekt på gång;

leva en dag till och en natt till

och en dag till

Gråsparv. Foto: Thomas Hultquist

3.

Det var som om de stigit ur själva brus-
set av röster och blivit täta och svarta.

De sprang med utbredda vingar och
släpande stjärt. Han kunde höra dem

koka och bubbla. Lite längre ner såg

han flera av dem. Myrkanten levde och

rörde sig, fylld av kretsande svarta

kroppar. Sången steg och sjönk med

deras rörelser mot snön. Han låg nära

dem tills solen började sticka honom i

ögonen och blända från deras vita

stjärtråsar. När han tog språnget var det

halvhjärtat. Tupparna brusade upp.

Tungkroppade, med skarpt smällande

vingar försvann de i så många rikt-

ningar att han inte hann följa någon av

dem med blicken. Hönorna såg han

aldrig. De hade löpt undan i videriset.

Han hörde bara deras skrämmande

kacklande. Så fort orrarna flugit upp
började han klia sig i ett öra.

4.

När de gamla såren heta tära,

när din kind är vätt av ensamhetens

gråt.

När att leva är att stenar bära

och din sång är sorg som vilsna tranors

låt.

Gå och drick en fläkt av höstens vin-

dar,

se med mig mot bleka, blåa skyn!

Kom och stå med mig vid hagens grin-

dar,

när de vilda gässen flyga över byn!

5.

På ängen finns en aftonfalk

Röd som blod och höst

På ängen finns en aftonfalk

Grå som skiffer och hav

Ki ki ki, ki ki ki

en klagande röst bor i hans bröst

På ängen finns en aftonfalk

Grå som skiffer och hav

6.

Under vråkens kretsande punkt av
stillhet

rullar havet dånande fram i ljuset,

tuggar blint sitt betsel av tång och frus-

tar

skum över stranden.

Jorden höljs av mörker som flädermös-
sen

pejlar. Vråken stannar och blir en

stjärna.

Havet rullar dånande fram och frustar

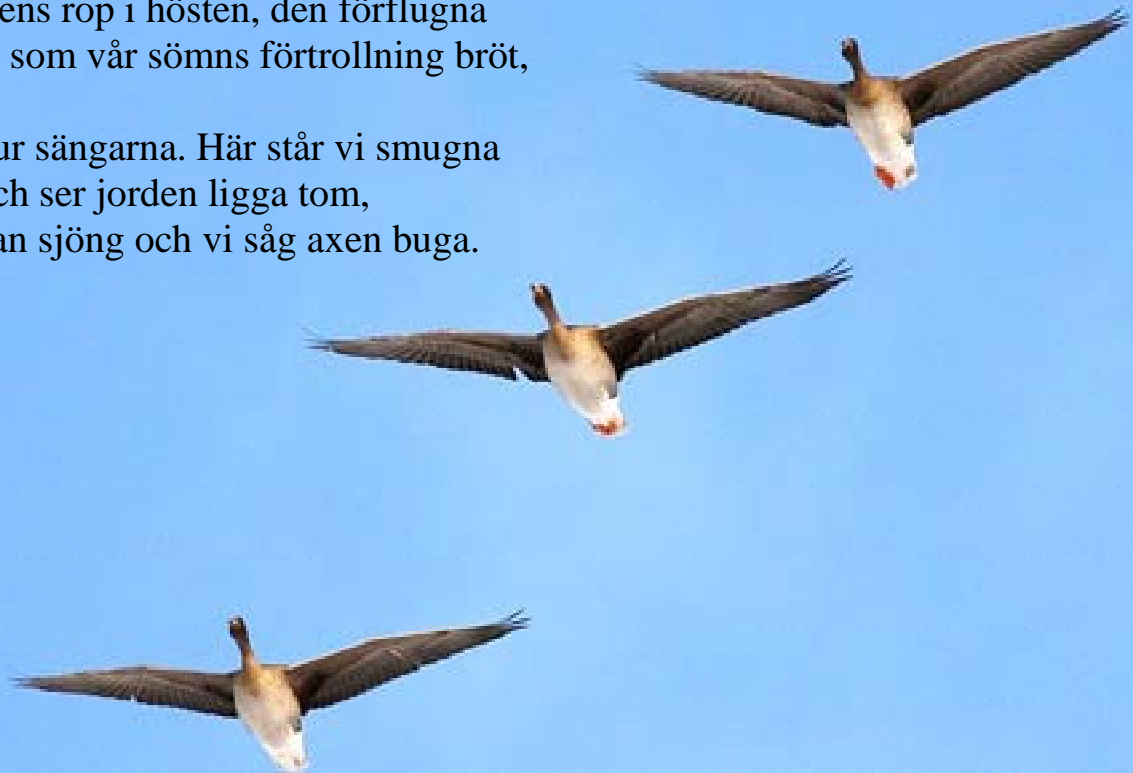
skum över stranden.

7.

Vildgässens rop, oktobers grå trumpeter,
Som är vårt landskaps långa känselspröt,
Sträckta i natt mot andra verkligheter

Än dem som oss i värmen inneslöt –
Vildgässens rop i hösten, den förflugna
Reveljen som vår sömns förtrollning bröt,

Slet oss ur sängarna. Här står vi smugna
ur idet och ser jorden ligga tom,
Där lärkan sjöng och vi såg axen buga.

Thomas Hultquist

Sädgäss. Foto: Thomas Hultquist

8.

Och så kom de gråa, skymningsklädda
fåglarna med plymer i vingarna och rött
fjädersmycke i nacken. De stora fåglar-
na med sina höga ben, sina smärta hal-
sar, sina små huvuden kom glidande
utför kullen i en hemlighetsfylld yrsel.
Under det att de gled framåt svängde de
runt, halvt flygande, halvt dansande.
Med vingarna behagfullt lyftade rörde
de sig framåt i ofattbar hast. Det var nå-
got underligt och främmande över deras
dans. Det var, som om gråa skuggor
hade lekt en lek, som ögat knappast
förmådde följa. Det var, som om de
hade lärt den av dimmorna, som sväva
fram över de ensliga

mossarna. Det låg trolldom i den; alla
som inte förr hade varit på Kullaberg,
begrep varför hela mötet bar namn efter
tranornas dans.

De olika författarna du har att välja på
är nedanstående:

- Dan Andersson
- Werner Aspenström
- Kerstin Ekman
- Hjalmar Gullberg
- Selma Lagerlöf
- Ulf Lundell
- Harry Martinsson
- Tomas Tranströmer

Sidensvans – lär dig skilja mellan könen och åldrarna

Sidensvansen är en av våra vackraste och mest lättbestämda fåglar. Under höst och vinter är den dessutom lätt att studera då flockar drar omkring i städer och andra samhällen på jakt efter bär. Förutom att njuta av de vackra fåglarna, kan man även roa sig med att försöka bestämma dem till kön och ålder. Under goda omständigheter är det inte särskilt svårt – och följande tips kan komma till nytta.

Gammal eller ung?

För att avgöra åldern bör man ge akt på vingen, närmare bestämt på handpennespetsarnas utseende. De gamla sidensvansarna har hela spetsen tecknad i gult och vitt, medan ungfågeln endast har ett ljust streck på ytterfanets spets. På den hoplagda vingen bildar detta hos ungfågeln ett gulvitt band längs med hela handen. Hos adulta fåglar är bandet gulare i färgen och kompletteras dessutom av vitaktiga vinklar längs med spetsen på varje enskild handpenna.

Hon eller hane?

För att bestämma sidensvansen till kön gäller det att avgöra om den svarta haklappen är skarpt eller diffust avgränsad. Är haklappen tydligt skarp och ren längs kanterna, är det fråga om en hane. Om gränsen

mellan haklappen och halsen/brösten däremot är diffus är det en hona man har framför sig. Ett komplement till såväl köns- som åldersbestämningen är de små röda utskotten på armpennorna (som f.ö. gett arten dess engelska namn: Waxwing). Dessa utskott är som störst och tydligast hos gamla hannar, medan unga honor har små eller inga utskott alls.

Med lite tålamod kan man således dela in individerna i sidensvansflocken i unga honor, unga hannar, gamla honor och gamla hannar. I brist på annat, kan detta kanske vara en syssla i vintertomma fågelmarker för alla som bara väntar på att vintern ska ta slut.

Text och målning: Hans Larsson

Sidensvansar. Överst ung hona, i mitten ung hanne och nederst gammal hanne

Hur går det för svarthakedoppingen i Södresjö?

Ovanstående fråga känns verkligen berättigad efter de två senaste årens dåliga häckningsframgång för svarthakedoppingen.

Från artikeln ”Vid en fågelsjö” ur Älg-hultskrönikan 1968 är följande hämtat:

Den som är fågelintresserad och bor i våra trakter, har väl mindre möjligheter att utöva sin hobby än den som bor vid kusten eller i närheten av en större sjö. Men man skall för den skull inte tro att de som bor i Älg-hult, bara får se gräsparvar och fiskmåsar. Efter ett tips från ett par elever begav jag mig för något år sedan för första gången till en sjö i vår sjörika kommun. Redan första mötet gav mig aningar om att den hade mycket att ge en fågelintresserad. Senare beslöt jag att under några veckor våren 1968 följa fågellivet vid sjön. Följande rader är en ”dagbok” skriven efter besöken vid nämnda sjö. Mina kollegor Bo Svedjeberg och Jan-Allan Johansson har bistått mig i arbetet med undersökningen, och det är framför allt deras förtjänst, att den kunnat genomföras.

25 mars Isen börjar ge sig. Vakar börjar uppträda och i dem finns gräsänder, de första fåglarna för året.

31 mars Nu är det redan isfritt. Änderna har fått sällskap av minst 6 par knipor.

3 april Vadarna börjar anlända. Storspovar syns och hörs, liksom skogssnäppor.

17 april Efter en tid av blåsigt och kallt väder gör vi ett besök denna soliga vårdag. Simfåglarnas skara har utökats med krickor och det som vi kanske vän-

tat på mest – svarthakedoppingar. Det första paret är på plats.

21 april Den mest noggranna inventeringen av fågelbeståndet i och vid sjön görs. Den ger till resultat:

1 trana (tillfällig besökare)

23 svarthakedoppingar

2 krickor

2 brunänder

4 storspovar

3-4 par skogssnäppor

4-5 par knipor

samt tofsvipor, sothöns och gräsänder.

2 maj Antalet svarthakedoppingar ca 15 par

30 maj Par av svarthakedopping med de små, randiga ungarna på ryggen

Dessutom gjordes många besök vid sjön, då inget nytt fanns att rapportera

Sven-Gunnar Lindblad

Under våren och försommaren 1974 gjorde Göran Carlsson, Erik Andersson och Jan-Allan Johansson flera utflykter till sjön, och följande rapporterades angående sjöns verkliga raritet, svarthakedoppingen:

Vi kunde räkna till ca 25 ex, vilket visar att beståndet tycks hålla sig ganska konstant. Önskvärt vore, att man längre fram på sommaren kunde räkna ungarernas antal, men detta omöjliggörs av att växtligheten hindrar all insyn. Besviken blir man aldrig då man studerar fåglar vid Södresjö. Följande sim- och vadarfåglar kunde vi observera vid våra besök: svarthakedopping, gräsand, kricka, brunand, knipa, sothöna, fiskmåsa, kanadagås, sångsvan, storspov, enkelbeckasin, tofsvipa, skogssnäppa, trana och vid ett tillfälle rödbena.

Fr o m 1975 till 1985 finns tyvärr inga kända anteckningar. Någon gång under denna period, eller kanske succesivt, skedde en minskning av antalet. Från 1985 har Göran rapporterat 7 ex och därefter, ända fram till och med 2009, har i snitt rapporterats 3-4 par/år med högsta notering 2004 då rapport finns om 10 ad. Nästan samtliga år har också rapporterats ungar, som mest 1997 med 7 st.

Svarthakedopping. Foto: Kent-Ove Hvass/HvassNatur

Under 2010 finns bara rapport om 1 par och ingen rapport om några ungar. Från 2011 finns rapport om 1 par samt 1 ensam ad. Det häckande paret fick ut 1 unge.

Som besökare vid sjön kan man inte med mänskligt öga se att något speciellt har hänt. Vattenståndet, öppna vattenytor, vegetationen i omgivningarna är ungefär som det alltid varit. Någon speciell störning i omgivningarna kan inte heller påvisas. Är en skrattmåskoloni i sjön viktig för svarthakedoppingen? Om man ser på ovanstående rapporter ur Älghultskronikan finns inget noterat om

skrattmåsar. Då det finns notering om fiskmåsar kan man nog anta att skrattmåsar saknades vid sjön. Första kända anteckningen om skrattmåsar är från "Fågelskådningens dag" 1988 då det rapporteras 100 st. De följande åren har skrattmåsar fluktuerat ganska mycket. Noterbart är att 2010, det sämsta året för svarthakedoppingen, noterades det största antalet skrattmåsar någonsin vid sjön (400 ex vid "Fågelskådningens dag").

Lite om övriga arter; brunandens var förr förmodligen årlig, sista noteringen är från 1988. Vigg häckade i slutet av 80-talet fram till mitten av 90-talet. Rödbena rastade förr årligen vid sjön, som

mest med 7 ex 1990. Sista rapporten med rödbena är från 1995. Grönbenan finns fortfarande vid sjön med några spelande ex. Smådopping är en art som setts då och då vid sjön, glädjande nog med häckning detta år. Rödhöna fanns vid sjön några år i början av 90-talet, var sedan försvunnen men iakttogs med 1 ex 2009. Med spännt intresse ser vi fram mot nästa säsong för att se vad som händer med svarthakedoppingen i Södresjö.

Rolf Lilja

Sandsjön

Människan har under alla år haft en inverkan på uppkomsten av fågelsjöar genom att reglera vattennivån, dika och leda vatten, muddra samt skörda eller använda strandområden till betesmarker. Människans strävan efter mer åker- eller betesmark har ofta, tillsammans med naturlig igenväxning, förstört många fågelsjöar. Sandsjön, belägen 4 km SO om Åseda, var förr en sjö på drygt 100 ha. Då detta var en grund sjö, med ett högsta vattendjup på ca 3 m, kan man ju bara tänka sig vilken potential den hade som fågelsjö. På 1840-talet skedde första utdikningen och 1910 grävdes den nuvarande kanalen. Under åren därefter har åkrarna översvämmats under några veckor på våren. Omfattningen av vårfloden har bestämt hur stor yta och hur länge marken stått under vatten. Även vid riklig vårflod har vattnet varit borta i mitten av maj. Enligt muntliga uppgifter har många intressanta vadare, t ex rödbena, svartsnäppa, gluttsnäppa, brushane, strandpipare under åren rastat i området. Storspov var inte ovanlig och på vattenytorna kunde man se många änder, t ex salskrake, kricka, bläsand och vigg. Stora flockar av grågås och sångsvan har också setts rastande.

I slutet på 1990-talet hade växande träd börjat rasera sidorna på den grävda kanalen. Några markägare kom då på tanken att man kanske under lite mer ordnade former skulle få vattnet att stanna kvar och på detta sätt återskapa en fågelsjö med vattenytor

hela året. Man kontaktade Skogsstyrelsen och började ta fram kartor för att belysa hur stor del av marken som skulle ligga under vatten vid olika höjningar. Man kom fram till ett förslag där vattenytan skulle bli ungefär 30 ha. Under de följande tio åren har vi fågel-skådare pendlat mellan hopp och förtvivlan beroende på vilka besked man fått. Ett tag har det sett ut som om allt ska gå i lås men så har beskedet kommit att någon markägare sagt nej till projektet. Som alltid vid utdikning av sjöar, för att utvinna slättermark, är det många markägare inkopplade.

Under våren, när vi nästan trodde projektet lagts ner, fick jag en förfrågan om vi i Uppvidinge Fågelklubb var villiga att hjälpa till. Uppvidinge kommun hade anlitat en konsult med inriktning på vattenfrågor och man var intresserad av att få vår hjälp att göra en beskrivning av hela området fauna och flora med speciell inriktning på fåglarna. Hur ser det ut i dag och hur vill vi att området ska se ut efter en restaurering. EU:s vattendirektiv säger att man ska försöka minska närsalter så högt som möjligt i vattensystemen. Badebodaån, som av

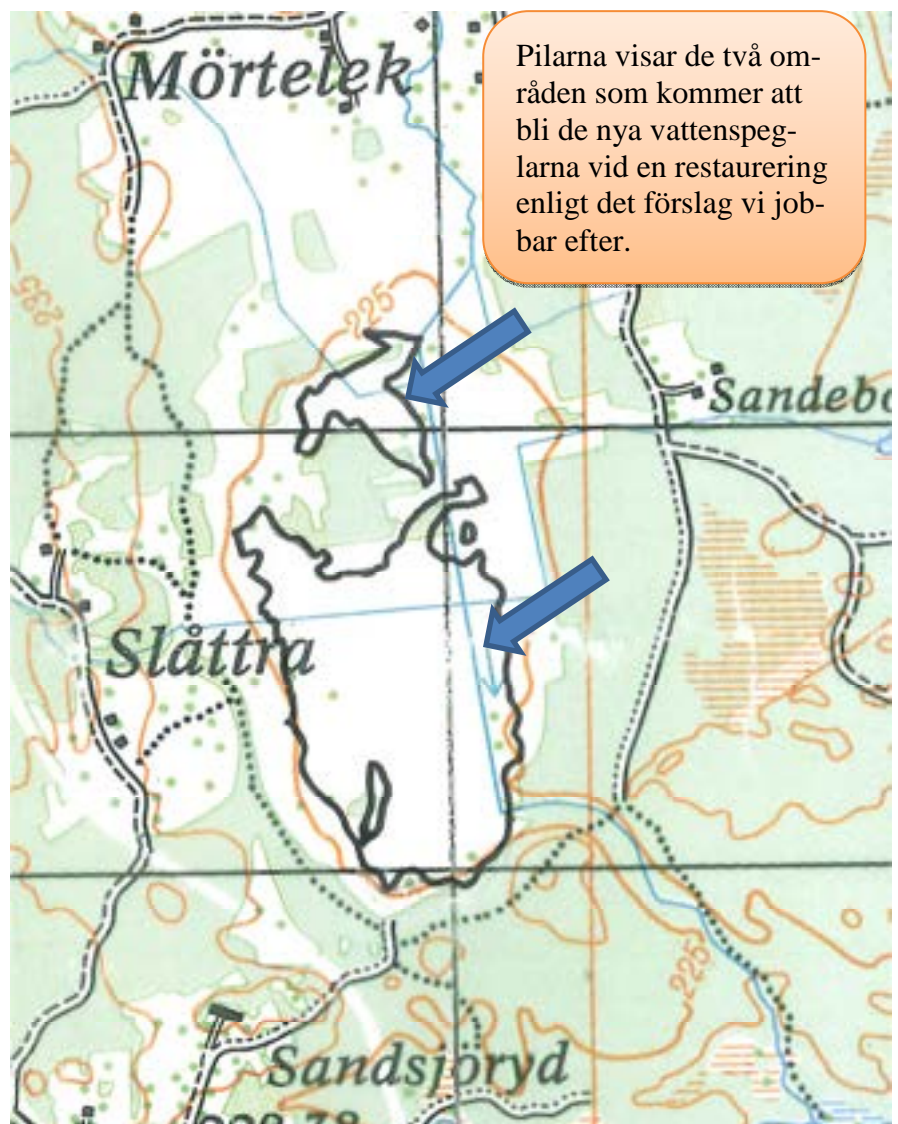
Skrattmås, en värdefull art vid fågelsjöar
Foto: Thomas Hultquist

På några ställen i sjön kommer ursprunglig marknivå att ligga precis i vattenytan. På ett enkelt sätt kan man då skapa öar för att ytterligare gynna fåglarna.

vattnar Kållen i utkanten av Åseda, går vidare genom Sandsjön för att slutligen rinna ut i Alsterån. För Kållens del, med höga fosforvärden, skulle Sandsjön kunna bli en fosforfälla.

Rolf Lilja och Göran Carlsson från fågelklubben har under hösten vid ett flertal tillfällen besökt sjön och dessutom haft kontakter med flera markägare. Thorsten Zaar (f d Skogsstyrelsen) har också varit behjälplig med uppgifter. I den MKB som kommer att tillställas Länsstyrelsen ska våra synpunkter ingå. I det förslag som kommer att presenteras blir högsta vattendjup ca 60-70 cm. Detta betyder att stora delar av våtmarken kommer att ha ett vattendjup på 40-50 cm vilket är en

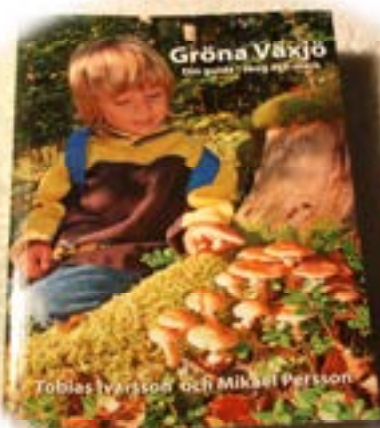

biotop som våtmarkens fåglar trivs bäst i. Vi kommer att föreslå att det område som idag kallas ”ön” och kommer att ligga i norra delen av våtmarken behålls. Området består av gammal skog, framförallt gran och asp samt även stor del av andra lövträd. Däremot bör i övriga delar av området samtliga träd och buskar röjas bort. Vi kommer också att föreslå att man skapar små, avlånga öar med låg växtlighet ute i sjön för att gynna vadare och kanske få skrattnås att häcka. Då nästan hela västra sidan består av åkermark, som till viss del kommer att stå under vatten, är våra intentioner att få till bete på den öppna delen. Detta gör att man får en, ur fåglarnas synpunkt, viktig biotop där vatten och fastmark möter varandra. Det är inte bara djurens konsumtion av växter som gynnar mångfalden och fågellivet,

utan effekten av deras tramp är lika viktigt. Det skapar blottor och hål i vegetationen där marken fort värms upp och där insekter och småkryp trivs, som sedan blir fågelmat.

Åtgärderna som vi hoppas blir genomförda är inte enbart för fåglarnas skull, utan även för människor. En återskapad Sandsjön, en ovanlig biotop i Uppvidinge, tror vi skulle locka många kommuninnevånare till sjön. Lokalen är lätt att nå och naturen runt omkring är fantastisk. Då naturen har en positiv effekt på människors hälsa är det även ur den synpunkten viktigt att detta projekt genomförs.

Rolf Lilja

Växjö kommun har under året gett ut en guidebok ”Gröna Växjö – Din guide i skog och mark”. Författarna Tobias Ivarsson och Mikael Persson tar oss med till 100 spännande platser i skog och mark. Som titeln säger är lokalerna

belägna i Växjö kommun men de angränsande socknarna ingår ju också i Uppvidinge Fågelklubbs verksamhetsområde. Utöver de beskrivna lokalerna finns det dessutom flera intressanta artiklar som är en upplevelse att läsa oavsett var man bor, t ex naturalmenacka, naturtips, beskrivning av olika naturtyper och vad du själv kan göra av det som naturen bjuder på. Boken Gröna Växjö, som också innehåller en mängd fotografier, finns att köpa på Växjö turistbyrå, Växjö stadsbibliotek och i kommunhusets receptioner, Västra Esplanaden 18 och Västergatan 17 B, Växjö.

Pris: 150 kr.

Exkursionsrapport 2011

Här kommer ett litet sammandrag över de exkursioner som vi hittills haft under året. Flera av dessa har även ingått i Länsstyrelsens program "Naturaktiviteter i Kronoberg 2011".

Första träffen för året var vår traditionella holkspikning i slöjdsalen på "Träffpunkt Alstermo" den 29 januari. Under trivsamma förhållanden tillverkar vi fågelholkar för glatta livet under en förmiddag.

Vi fortsatte sedan den 19 mars med en exkursion till några lokaler längs Mörrumsån. Redan vid samlingsplatsen fick vi användning av kikaren då en knölsvan passerade över oss. Grågås och gråtrut var andra arter som vi såg. Första stoppet gjordes på bron vid Kvarnagården och gav totalt 3 olika strömstarar. Vid flera tillfällen så nära att man såg alla tre i kikaren samtidigt. På ytterligare ett ställe hade vi strömstare och trots att vintern inte på något sätt gett med sig fick vi en föraning om våren då en sånglärka passerade. Då det kommit ett tunt snötäcke dagen innan var det ju även intressant att se mot marken för att titta efter spårstämplor. Plötsligt får vi, på en sten ute i vattnet, se nattfärska spår som helt klart är för stora för mink men som stämmer in på utter.

Den 16 april fortsatte vi med en exkursion till Storasjö-området, där vi utöver skogens mesar såg drillsnäppa och tjäder. Artlistan blir kanske inte så lång vid ett besök hos åldriga granar och tal-

lar men själva området erbjuder som alltid en fantastisk vildmarkskänsla.

Tofsmes. En av Storasjö-områdets mesar.

Foto Thomas Hultquist

Träholmasjön den 25 april var en återupprepning av fågelklubbens allra första exkursion för 25 år sedan. Denna gång hade vi i alla fall tur med vädret och spelade enkelbeckasiner, skogssnäppor, trädpiplärkor samt en rödstjärt förgyllde tillvaron. Ett par tranor, ängspiplärkor och tofsvipor höll till ute på det öppna området.

Sedan var det dags för den årliga "Fågelskådningens dag" 8 maj, där vi höll till vid Södresjö. Ett oroväckande litet antal av svarthakedopping och skrattmåb blev dagens diskussionsämne. Spelande storspov och grönbena tillsammans med en smådopping blev å andra sidan dagens glädjeämnen.

Blomstervandring i Våraskrur den 24 maj var ett nytt grepp för fågelklubben. De 27 besökarna, som trotsade det lite kyliga vädret, tyder på att konceptet med kvällsexkursion blandat med något

mer än bara fåglar är kanske en passande mix.

Torsdag den 2 juni åkte en liten skara till Öland för vårens helgexcursion. Detta år besöktes Beijershamn, Petgårde träsk, Vässbylund och dessutom en för oss alldeles ny lokal, Norrby fiskdammar, där vi såg bl a gulärta och dessutom åtta gråhakedoppingar. På en av de vuxna satt en unge uppe på ryggen. Totalt såg vi 100 olika arter under helgen.

Naturnatt i Uppvidinge tyckte många lät spännande. På kvällen den 17 juni erbjöds besökarna nattliga fåglar, däggdjur och insekter. Olyckligtvis verkade det som halva socknens bestånd av knott också hade stämt möte på samma plats denna kväll. Som tur var hade vi hyrt stugan, så vi fick till en början sitta inomhus och där ta del av Lars-Rune Nords målade skildring av Höneströms historia och byggnader. Som extra krydda fick vi höra flera berättelser från förr i tiden, bl a kungliga besök där monarken tillsammans med andra kändisar roat sig med vådliga eskapader både dag- och nattetid. När mörkret hade tilltagit fick besökarna höra respektive se både nattskärna, fladdermus och nattfjärilar.

Vår lite annorlunda mixning av innehållet i årets excursioner fortsatte den 24 augusti då Marcus Schwarz gav oss en spännande inblick i hur en fladdermus lever sitt år. Efter den teoretiska delen gick vi ner till en sjö där vi på mycket nära håll fick möjlighet att se vattenfladdermus i lampans sken. Därefter återvände vi inomhus och Marcus visade hur man via ett dataprogram kan ladda ner inspelade läte. Med hjälp av detta program kan man sedan exakt artbestämma fladdermusen.

Avslutningsvis återvände vi till urskogen den 4 september, i detta fall Vitt-hult. På promenaden dit kunde vi se de

Lövsångaren fanns fortfarande kvar i buskagen.

Foto: Gunnar Bäck

flesta av mesarterna uppblandade med sångare som födosökte bland träden. Vid Brorsmåla dessutom buskskvätta, stenskvätta och grå flugsnappare. De som kom allra först hade dessutom tur att få höra göktyta och se en förbi-flygande nötkråka.

Program vintern 2011/2012

Lördag 19 nov 2011

Holkspikning. Vi samlas i slöjdsalen, Alstermo (Mötesplats Alstermo) kl. 08.00 och håller på fram till 12.00. Allt nödvändigt material finns på plats och trots att vi jobbar hårt finns det alltid utrymme för en paus, så glöm inte fikakorgen. Detta år gör vi en extra satsning på barnen. Utöver att bygga holkar finns i år möjligheter, för den som vill, att även måla sin egen fågelholk. Ledare: Göran Carlsson. Tel: 070 23 21 235

Fredag 27 – måndag 30 januari 2012

Vinterfåglar inpå knuten. För sjätte året anordnar SOF en räkning av fåglar vid landets alla fågelbord. Håll utkik på vår hemsida om du är osäker på hur du gör vid inventeringen.

Lördag 11 feb 2012

Spännande fåglar på våra soptippar.

Under vintern kan ett besök på en soptipp vara mycket givande. Steglits, vinterhämling är några av de arter som gärna uppehåller sig i de fröstänglar som ofta finns i utkanterna av soptippen. Det blir kanske också något besök vid ett reningsverk som också drar till sig fåglar under vintertid. Vi samlas vid Linneberga soptipp utanför Åseda kl. 09.00. Ledare Jonny Svensson. Tel: 076 10 63 668

Söndag 26 feb 2012

Årsmöte. PRO-lokalen, Lenhovda kl. 16.00. Kallelse och närmare uppgifter om föredragshållare m.m. kommer att skickas ut separat.

Svalan i ny skepnad

Arbetet med Artportalen 2 (eller Svalan 2 som vi skådare kallar den) går nu in i ett slutskede. I början av november kommer den att ersätta vår väl inarbetade "Svala". En del kommer du att känna igen, men mycket är helt nytt. Omarbetningen har varit så total att du måste se det för att förstå. Nyheterna består bl a av:

Ett konto för alla arter

I nya Artportalen rapporterar du alla arter samtidigt i samma verktyg, istället

för att som idag, behöva logga in i olika portaler beroende på vad du ska rapportera. Du behöver bara hålla reda på ett konto som fungerar för alla arter. Det nya kontot hämtar upp informationen som är kopplad till ditt/dina gamla konton så du behåller alla dina redan inrapporterade fynd.

Mycket bättre kartor

I nya Artportalen används kartor från Lantmäteriet som är mer lättanvända och med bättre kartografi. Dessa kompletteras med Google Maps kartor och satellitbilder. Du växlar lätt mellan de olika kartorna.

Granskningsläge för bättre datakvalitet

Ett granskningsläge har införts innan du publicerar där du får feedback på om det finns risk för att ditt inrapporterade fynd innehåller något fel. Du får också granska placeringen av ditt fynd på en karta för att lätt kunna se att de koordinater du angett är korrekta. Detta gör det enklare för dig att rapportera korrekt och leder till en högre datakvalité i den information som naturvårdare använder i sitt arbete.

Förbättrad import & export av stora datamängder

Importer stora filer med tusentals poster som granskas och rättas i granskningsläget. Dessutom blir det möjligt att importera xml-filer. All data kan även exporteras till fil.

Sök fynd med ytor

I nya Artportalen kan du skapa en yta som du sedan söker fynd inom. Dessutom finns möjligheten att hämta din egen shape-fil och söka i kartan med hjälp av den.

Uppvidinge Fågelklubb

Sjösåsvägen 16, 360 42 BRAÅS

STYRELSE

Ordförande: Jan Alldén

Näsby, 360 70 LENHOVDA

E-post: allden.jan@telia.com

Tfn 0474-350 20 Mob 070-3037138

Vice ordförande: Göran Carlsson

Ringvägen 14, 360 75 ALSTERMO

E-post: goran.elisabeth@telia.com

Tfn 0481-615 33 Mob 070-2321235

Sekreterare: Rolf Lilja

Sjösåsvägen 16, 360 42 BRAÅS

E-post: rolf.lilja.braas@telia.com

Tfn 0474-307 16 Mob 0733-107595

Kassör: Jonny Svensson

Nålgatan 5, 360 70 ÅSEDA

E-post: jonny.svensson@netatonce.net

Tfn 0474-715 25 Mob 076-1063668

Ledamot: Marianne Arfvidsson

Lejens väg 24, 360 42 BRAÅS

E-post: marianne@kronobergare.se

Tfn 0474-304 63 Mob 070-2705503

Ledamot: Torbjörn Gustafsson

Åmatorp Jogård, 360 73 LENHOVDA

E-post: tg@globalnet.net

Tfn 0474-240 45 Mob 010-4716157

Ledamot: Margareta Nevstedt

Timmervägen 1, 360 71 NORRHULT

E-post: margareta.nevstedt@swipnet.se

Tfn 0474-411 22 Mob 070-7421006

REVISOR

Lars Wähämäki, Åsedavägen 11, 360 76 ÄLGHULT

MEDLEMSAVGIFT 2012

Över 20 år 50:- Under 20 år 10:-

Familjemedlemmar 10:-

Vårt bankgironr är 5649-6755

KLUBBEMBLEM Finns att köpa för 50:-/st + porto

Ring Jonny Svensson på tel 0474-715 25 så skickar han ett omgående.

Vad har du för fåglar vid fågelbordet?

Det börjar bli allt fler som deltar i Uppvidinge Fågelklubbs egen räkning vid fågelbordet. Stärkta av detta tycker jag vi fortsätter även denna vinter. Två protokoll bifogas i medlemsbladet, ett till dig själv och det andra kan du kanske ge till någon du känner som också vill vara med och räkna fåglar. Förhoppningen är att kunna göra någon sorts redovisning när materialet är tillräckligt stort och man har flera år att jämföra med. Instruktionen finns som vanligt på baksidan av rapporten. Behöver du fler eller om du inte hittar den när det är dags, så finns den att ladda ner på hemsidan.

Som du kanske märkt har SOF numera en helt ny hemsida www.sofnet.org. Sidan är fortfarande under uppbyggnad och kommer efterhand att fyllas på med mer material och funktioner. Men redan i dagens ljus har den bättre struktur och kommer att vara lättare att orientera sig i.

Fråga SOF återupptas efter att ha varit halvt avsnöat under en tid med expertpanelen. Funktionen hittar du under *Forum*.

Vi ber om överseende med om det uppstår "inkörningsproblem". Låt oss gärna få veta om något krånglar så rättar vi snarast till det. Vi är inte heller helt främmande för synpunkter och kommentarer.